

Reactie

Het nieuwe systeem, dat overigens pas vanaf in 2027 in werking kan treden, is gebaseerd op twee pijlers. Het voorziet grofweg in een vermogensaanwasbelasting voor spaargeld en effecten en een vermogenswinstbelasting op onroerend goed. Dus geen fictief rendement meer, maar werkelijke rendementen worden belast.

Dat betekent dat naast rente, dividend en huur ook de al dan niet gerealiseerde waardeinstijging wordt belast. De belasting op de waardeinstijging van onroerend goed wordt pas geheven bij verkoop, zodat eigenaren niet in de problemen komen. In de beoogde systematiek van Box 3 kunnen verliezen – beperkt – worden verrekend.

In 2001 voerde minister van Financiën Wouter Bos een fictief-rendementsheffing in. Het fictieve rendement werd gesteld op 4 procent, de heffing daarover -aanvankelijk bepaald op 25%- werd uiteindelijk 30 procent. Effectief betaalde de vermogende Nederlander 1,2 procent over zijn beleggingsportefeuille en spaargeld.

Maar politici zouden geen politici zijn als ze niet zouden proberen de belasting te verhogen. Dat gebeurde. Een hoger fictief rendement – voor vermogenden oplopend tot 6,17 procent – en een recent voorgesteld hoger effectief tarief oplopend tot 34% in 2024.

De tweede versturende factor werd de rente. De rente op spaargeld zakte zelfs tot onder 0 procent, waardoor 1,2 procent belasting onverdedigbaar werd.

Het nieuwe voorstel heeft belangrijke bezwaren. De zeven belangrijkste zijn:

1. Geen rekening gehouden met inflatie

Het nieuwe plan houdt geen rekening met inflatie. Dat is fundamenteel onjuist en onrechtvaardig. Een belegger die 4 procent rendement behaalt bij 1 procent inflatie heeft een reëel rendement van 3 procent. Dat zou je kunnen belasten. Maar bij oplopende inflatie – we hebben in 2022 10 procent gehad – is het effect veel groter.

Een belegger die 8 procent rendement behaalt, moet in het nieuwe systeem daarover belasting afdragen. Het reële rendement is bij 10% inflatie 2 procent negatief. In koopkracht wordt de belegger dus 2 procent armer. Daar komt de belastingafdracht nog overheen.

Met deze methodiek wordt ernstig inbreuk gemaakt op het eigendomsrecht. De argumenten die de minister geeft tegen heffing op de reële rendementen zijn niet valide en eenvoudig te weerleggen.

2. Belasting betalen dwingt tot verkoop

Een belegger houdt een effectenportefeuille aan voor de lange termijn. Door een eindejaarsrally stijgt de portefeuille in waarde van 100.000 euro naar 160.000 euro. Na matige jaarcijfers van bedrijven in het 1^e kwartaal daaropvolgend zakt de portefeuille terug naar 120.000 euro. De belegger krijgt een aanslag over 60.000 euro vermogensaanwas en moet vervolgens bijvoorbeeld 15.000 tot 20.000 euro aan belasting betalen. Meer dan 15 procent van de portefeuille moet worden verkocht tegen op dat moment relatief lage prijzen.

Belasting betalen terwijl de vermogenswinst nog niet is gerealiseerd is om meerdere redenen niet uitlegbaar en dus juridisch aanvechtbaar.

3. Beleggen in aandelen wordt onaantrekkelijker

Het systeem van een forfaitaire belasting van 30 procent van 4 procent (dus 1,2%) levert de belegger of particulier vrijheid om zijn investeringskeuzes onafhankelijk van de belastingafdracht te nemen.

Heffen op basis van aanwas zorgt over het algemeen voor een veel te hoge belasting op aandelenbeleggingen. Dat is ongewenst. Dat betekent dat het minder aantrekkelijk wordt om risicodragend kapitaal

te verstrekken aan het bedrijfsleven. Meer geld wordt passief aangehouden en minder geld wordt geïnvesteerd in de economie.

Ten opzichte van vastgoed geldt dat daar de belastingheffing wordt uitgesteld tot daadwerkelijke realisatie. Er zal ook geld van aandelen naar vastgoed stromen. Daarnaast zal bij minder liquide aandelen een seizoen effect optreden in de periode dat de belasting moet worden afgedragen door de particuliere beleggers.

4. Nederland loopt internationaal uit de pas

In een aantal landen bestaat de belasting uit een bevrijdende voorheffing, een vast percentage van het inkomen (rente en dividenden). Daar waar sprake is van een vermogensaanwasbelasting wordt deze pas bij realisatie geheven. Een heffing op basis van ongerealiseerde waardeinstijgingen voor vrijwel alle vermogenstitels is ongekend.

5. Negatieve bijeffecten

Het plan heeft een aantal negatieve bijeffecten, te weten:

- a. een jaarlijkse verkoopdruk om de belasting te betalen en geeft diverse verkeerde prikkels
- b. overhevelen van Box 3 naar Box 2 om andere dan economische redenen
- c. minder risicokapitaal beschikbaar voor small- en midkapbedrijven vanwege de mindere liquiditeit in het aandeel (deze kunnen moeilijk worden verkocht om belasting te betalen).
- d. het levert een motief op voor fiscale emigratie.
- e. het levert een ernstige verstoring op van de onroerendgoedmarkt door minder aanbod van onroerend goed.
- f. geheel onduidelijk is wat onder het begrip onderhoudskosten moet worden verstaan (denk bijvoorbeeld aan rendement op eigen vermogen/afschrijving op onroerend goed, afschrijving op onderhoudskosten hoe/wat, servicekosten etc.
- g. de belasting op belegd onroerend goed wordt bovendien veel te hoog. Er wordt al belasting geheven via de WOZ/OZB, de waterschapsbelasting, de rioolbelasting, de overdrachtsbelasting. Het einde is zo langzamerhand helemaal zoek.

6. Praktische problemen voor Belastingdienst en belastingbetaler

De Belastingdienst gaat ervan uit dat er op elke belegging jaarlijks een waardering kan worden geplakt. Niet alle vermogenstitels in Box 3 zijn echter beursgenoteerd en ook niet alle beursgenoteerde beleggingen zijn liquide te maken. Het invullen van een realistische belastingaangifte wordt een grotere uitdaging dan ooit.

Tegelijkertijd moet de Belastingdienst op heel veel vlakken controles uitvoeren. Dat betreft waardering van aandelen/bezittingen, het volgen van vermogensstromen, tussentijdse mutaties en dergelijke. Dat geeft veel administratieve rompslomp en veel werk om te controleren. Als de Belastingdienst het werk nu al niet aankan zal deze nieuwe regeling ongetwijfeld tot nog meer uitvoeringsproblemen leiden.

7. Onzekerheid over belastingopbrengst

Dit bezwaar geldt vooral voor de overheid zelf.

- Een goede schatting van de vermogensaanwas en de daaruit voortvloeiende belastinginkomsten is niet mogelijk.
- In de praktijk zal sprake zijn van forse fluctuaties. In 2021 gingen de beurkoersen omhoog, in 2022 weer aanzienlijk omlaag.
- Als de economie slecht is (bijvoorbeeld krimpt) dan zal waarschijnlijk dat ook de vermogensaanwas beneden gemiddeld of negatief zijn. Precies dan vallen de belastinginkomsten tegen. Juist als de overheid extra zou moeten investeren om de economie te ondersteunen. Bij lagere belastinginkomsten in een recessiejaar moet de overheid bezuinigen en is er dus sprake van een pro-cyclisch begrotingsbeleid.

8. Wat dan wel?

Voor een eenvoudige en praktische uitvoering kan het beste worden gedacht aan de invoering van een **vermogensbelasting** op:

- a. Spaargeld (een jaarlijks vast te stellen variabel tarief afhankelijk van het gemiddelde rentepercentage van het laatste kalender).
- b. Beleggingen (een jaarlijks vast te stellen variabel tarief afhankelijk van de gemiddelde behaalde rendementen). Het risico van belegger blijft bij de belegger.
- c. Verhuurd onroerend goed (een tarief van 1,2% (30% van 4%) rendement van de netto huurinkomsten).
- d. Niet verhuurde recreatiewoning (100% van de OZB-aanslag van het vorige kalenderjaar). Bij verhuur van meer dan 13 weken zie punt c.
- e. Wat overigens te doen met het belasten van pleziervaartuigen, jachten, edelmetalen (goud, zilver e.a.), kunst, whiskey e.d.?
- f.